

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, Poljske ulice št. 10.

Koral po cerkvah na deželi.

Nedavno mi je zatrjeval prijatelj, da je nevhvaležna, skoro nemogoča reč, po cerkvah na deželi koral vpeljati in ga vdomaćiti. Le-ta gospod, sicer navdušen cecilijanec, dozdeva se mi, da je preveč trdil. Res da dandanes celó po mestnih cerkvah za koral po mačehno skrbé in toliko skopejšé po deželi; vendar se mi dozdeva, da take trditve, kakoršna je mojega prijatelja in mnogih drugih, ni v stanu to obžalovanja vredno napako odstraniti, marveč jo utrditi in širiti. Prijatelj koralu si toraj usojam, ga zagovarjati in prijateljevo trditev spodbijati. S tem pa nikakor nočem svojega prijatelja smatrati sovražnikom koral ali nevednežem v tej vrsti petja: pač pa menim, da mu manjka skušnje. Pisatelj teh vrstic je dalje časa koral pel in ga poslušal in tudi v njem poučeval, toraj more iz skušnje govoriti. Ona me sicer uči, da bi bilo napačno, ako bi trdil, da je kaj lahko, po cerkvah na deželi koral vpeljati, ga učiti in vdomaćiti. Vendar pa je mogoče, dasi tudi trudapolno, in rečem celó, da to delo ne zahteva več truda in potrpežljivosti, kakor gojenje večglasnega petja, marveč še mnogo manj. Konečno bodem še poskusil gg. bralcem podati kratek na skušnjo sloneč navod h koralnemu petju.

Ne spominam se več natanko, kako da je moj prijatelj utemeljeval svojo trditev, vendar pa mi je še v glavi ostal njegov izrek, da je koral le za izobražene, „študirane“, latinščine vešče ljudi, à pretežaven za manj izollikane kmetske cerkv. zборе, ker jim manjka znanja latinščine, in ne znajo urno latinski čitati. Vprašam samo: Mar ne velja isto tudi gledé večglasnega latinskega petja? Važnejši bi bil njegov ugovor, ako bi bil navedel malomarnost, (à ne kot vzrok nemogočnosti), apatijo ali brezčutje národa, pevcev in njih vodij do koral. In iz česa izvira ta apatija? Iz ničesa drugega, kakor iz nevednosti v koralu. Velika večina národa in pevcev ne sliši nikdar koral pravilno prepevati; žalibog da često le njegove spake. Toda kdo je temu vzrok? Ali učitelj, ali orglavec? Odgovor: Deloma. Del krivde, in to večji del, je ondi iskati, kjer se oni vežbajo, oziroma v tej stroki ne vežbajo — torej pri onih osebah in uradih, kateri opuščajo skrb za pouk v koralu.

Lahko bi navedel izglede, da se v učiteljskih nastavljajo glasbeni učitelji, kateri se koralna niti sami učili niso; česar pa človek sam nima, tega drugim dati ne more, ako bi tudi hotel. Koliko mora torej biti ljubezen do reči, katero javljane po imenu poznajo, da ne govorim o njenem bistvu, njeni osnovi!

Ponuja se morda komu vprašanje: Bi-li duhovniki na deželi ne mogli pevovodje in njihove zборе poučevati v koralu? Da, mogli bi, da imajo le tudi sami zadosti znanja, spretnosti in ljubezni do njega; a koliko je taci? Dasi se tudi v duhovskem semenišču učé koralnega petja, vendar smatra se imeniten predmet le postranskim, brez vsake veljave. Dà, ni še dolgo tega, da so se taki, ki so radi bavili s petjem, zaničljivo nazivljali z „muzikanti“; da so se onim, ki so se vestno brigali za pristni koral, za pravilne tonove — nasproti prejšnjim spakam, posmehovali, češ: „Kaj boste tega zunaj na deželi potrebovali, kjer vse drugače pojejo? S to svojo novotarijo ne boste nikogar spreobrnili; narobe, smejali se vam bodo“. i. t. d. Dragi bralec, doslej si mislil, da ima moj prijatelj prav, ki trdi, da na deželi ni tal za koral. In vender nima prav; pritrdim, da je mnogo težav, a trdim tudi, da je mogoče navzlic vsim zaprekam po korih na deželi vpeljati in vdomačiti koral. Dokaz za to so mi: bistvo korala, in moje lastne skušnje.

Kar se tiče bistva korala, vemo, da je koral naravni izraz (ako hočemo, deklamacija) svetih tekstov v enoglasnih, melodično zvezanih glavnih tonih; je petje brez takta (toda ne brez rhythmus-a), z rythmičnem gibanjem in oblikami, kakoršne pravilna deklamacija naravno ali prisiljeno rodi. Zato marsikdo trdi, da, ako hočeš koral pravilno učiti, peti in voditi, moraš tudi latinski jezik, ali vsaj liturgične tekste razumeti. In prav temu bi jaz rad ugovarjal. Pripoznavam sicer, da se znanje latinščine od skladatelja korala na vsaki način zahtevati mora (dasi tudi jih je premnogo, ki se drznejo liturgično glasbo skladati brez njenega znanja); à od vodije in pevcev jo tirjati, ni neogibljivo potrebno. Da pa tudi nelatinci koral pravilno, četudi ne na najpopolnši način, hvatati in predavati morejo, prav to omogoči zgorej omenjeno bistvo korala. Duh in vsebina sv. tekstov sta vsaj v glavnih potezah po koralnih notah zaznamovana — prav zato, ker je pravilno zloženi koral naravni izraz teksta. Rhythmus, vsebini, deklamaciji in prozodiji primeren, pa je izrazen v obliki, ozir. v vrsti nôt; isto tako tiči deloma najpotrebnejši izraz čustva v njihovi leži, nižini ali višini. Vodja in koralni pevci, nevesči latinščine naj se toraj le potolažijo; treba le, da dotični koral po njegovem rhythmusu in njegovi melodiji z nekako marljivostjo študirajo (bodi igrajoč na kakem instrumentu, pojoč ali le premišljajoč), pa najde glavni ključ do pravilnega predavanja. Da je to resnica, imamo dokazov dovolj, n. pr. ta, da sem tu in tam po deželi, kjer ne pevovodja ne pevci latinščine ne znajo, koralne maše zlasti Requiem prav dobro peti slišal. In mnogokrat že, ko sem take maše poslušal, se nisem mogel iznebiti misli: Gotovo, če le takó pojó, je koral še mnogo lepši in vzbujavnejši, kakor kôpa večglasnih skladb in stokrat podučnejši, kakor plevke, modérne, necerkvene stvari. Pred nekoliko leti mi je pravil imeniten duhovnik, da je o priliki sv. birme v priprosti selski cerkvi čul orglavca edinega popolnem dostojno in pobožno koralno mašo peti in z orglami spremljevati. Ves začuden po maši

orglavca vpraša, kako je do tega prišel in kje da se je koral učil? Priprosti mož mu odgovori, da nikjer drugod kakor iz koral samega; leža nôt in njih vrednost že sami učite koral predavati vsaj gledé glavnih reči. — In tudi jaz sam sem že poskušal sè svojimi pevskimi dečki, podučevalši je v najimenitnejših pravilih koralnega petja, da so po en- ali dvakratni vaji v solmizaciji (pa tudi brez nje) lahnješe ofertorije (de communi) peli; in rêči smem, da petje ni bilo slabo. „Toraj ne boj se mala čeda!“ bi rad zaklical vsakemu pevskemu zboru na deželi ter vsim onim pevskim vodjem, ki se koral boje kot steklega psa — čemu toliko strahu pred prostim, nedolžnim koralom?! Na delo! kličeta Bog in cerkev; in mogoče je, da se koral dobro in podbudno prepevati naučite. In kolika polajšava je koral za male zборе, katerim često dobrih tenorov in basov manjka — kolike koristi je zborom, ki imajo malo časa za poskušnje, kajti tu ni treba 2, 3, 4 ali 5 glasov posebej vaditi, ampak le en sami — ali moreš koralni komad 2, 3, 4, 5 krat ponavljati, kar pri večglasnem petju nisi v stanu. Popolnem napačno je trditi, da je koral le tedaj lep, kadar ga poje velik, mnogobrojen zbor! Ne, tudi en sam glas more lepo, ginjaivo koral peti — to pričuje: edina, če tudi ne prav lepo, pa vsaj pravilno peta prefacija pri altarji.

Toraj zdaj le še kratek navod, kako naj bi se koral učil in udomačil.

Dragi pevovodja ali učitelj! takoj začni z dobrim namenom, z mirnostjo, potrpežljivostjo in z zaupanjem v Boga sè svojim zborcem lahnješi koral prepevati; n. pr. mašo za ranjke iz *Ordinarium missae*, ali *Asperges*, ako ga še ne znaš, ki je pa, da ti memogredé povem, zapovedan. — Da mora vodja bistvo koral razumeti, mi ni treba praviti, ker se samo po sebi razume. Prav pa, se ve da, tudi storiš, ako si omisliš Fr. X. Haberl-a *Magister choralis*, za pevce rabiš Walter-jevo drobnô knjižico (v Solothurn-u) ali 1. in 2. glasbeno prilogo Dr. Witt-ovih „*Fliegende Blätter*“ VII. letnik; to dobro pretuhtaj in potem podučuj. Za prvo potrebo imaš tù gradiva dovolj. Toda — le-té debele note! porečeš; moji pevci se bodo kar prekrizovali, ko jih bodo zagledali. Ne verjamem, dragi moj; saj so le 3 vrste nôt in samo 7 imen, ki jih morajo znati — in ne celo tmò, kakor v modèrni glasbi. Vsako uro, preden učiš pevce koralnih pesmi s tekstom, vadi je še posebej koralnih tonovskih škál, ozir. cerkvenih tonov; najprej ložje, kateri se bolj ušesom prilgajo, potem intervale. Toda varuj, de se predolgo tù ne zamudiš; četrte ure zadostuje. Nikar ne prehajaj prenašlo od ložjega k težjemu in to toliko časa ne, dokler se prejšnjega niso dobro priučili. Tudi ne pozabi, da je ponavljanje temelj poduka, da ne rečem, uspeha. — Pesmi s tekstom najpred ti poj in to dobro. Gosli ali glasovir sicer tudi lahko pomagajo, toda govoriti ne morejo pri najboljši igri. Toraj porabi tudi vsako priliko, kadar moreš kak dober koral slišati ali da te kdo v njem poduči.

Ako morda nisi latinščine vešč, prosi, da bodeš laglje druge dobro poučeval, gosp. župnika ali kapelana, da ti tekste na slovenski prelože, in potrebno razlože o vsebini, pomenu in zvezi teksta sè sv. liturgijo. Slovenski prevod spremenljivih pevskih molitev pri sv. maši za vse večje praznike in mnogo nedelj najdeš tudi v prejšnjih letnikih „C. Gl.-a“. Ako koral z

orglami spremljuješ, pazi pri vajah in v cerkvi dobro na to, da ti bodo peveci natanko sledili — vsaj ti ne smeš zaostajati! — Ti svèti naj zadostujejo za zdaj; — začni v Božjem imenu in le Bogu v čast!

Prijatelj koralu.

Kaj počenja Lavantinsko Cecil. društvo?

1. Zunanja podoba.

Po zimi l. 1887. se je v Mariboru združilo pet duhovnikov v posvetovanje, kako pri nas cerkveno petje vzboljšati. Našla se je dvojna naravna podlaga ter je dajala nado do dobrega vspeha. Vsi udje tega zborovanja so pričali, da je naše ljudstvo še v ogromni večini verno in pobožno; vera in pobožnost pa slonite na pokorščini pod cerkvenimi zapovedmi. Na drugi strani se je poudarjalo, da naši verni kristijani kaj radi pobožne pesni pejejo; pobožno pa jim je vse, kar le govori o Mariji, ne gledé, ali se glas strinja z besedo ali ne. To naravno podlago vernosti in posluha po resničnih načelih gojiti bi obrodilo sad pravilnega cerkvenega petja.

Pa katera načela so resnična in modra? Odgovor: Le taista, ki slonijo na cerkvenih tleh. Odbor je toraj skušal pravila po drugih že potrjenih sestaviti, kakor bi se prilegala našim razmeram ter jim je tudi pridobil potrjenje od naše cerkvene gosposke.

Pri pičem številu 18 udov se je dne 13. marca l. 1887 obhajal prvi občni zbor ter volil predsedništvo za 3 leta. Društvena pravila so se razposlala po vsi škofiji: „Slov. Gospodar“, „Slovenec“ in „Glasbenik“ so prinesli vabilo, društvu pristopiti; prevzvišeni kn. šk. ordinarijat je društvo duhovščini priporočiti blagovolil ter še naročil, se posebej pri duhovskih zborovanjih o njem posvetovati.

To vse so bile milosti za društvo, ter so mu prinesle v prvem letu 100 udov; izmed njih 12 ustanovnikov. Vseh dohodkov je društvo imelo fl. 445·14, vseh stroškov pa fl. 285·11, ostaja še gotovine fl. 160·03.

Društvo mora za ta ugodni vspeh I. leta prav hvaležno biti, ter svoje ude prositi, naj mu ostanejo zvesti. Ako se zamore društvo le tri leta zanašati na letnino 100 udov, potem se je ukoreninilo. Obstanek mu je zagotovljen.

2. Udje Lavant. Cecilij. društva.

Cecilijanskemu društvu za Lav. škofijo so do konca leta 1887 pristopili in vplačali p. n. gospodje: Orožen Ig., Kosar Fr., Herg L., Ogradi Fr., dr. Iv. Križanič, Ostrožnik A., dr. Feuš Fr., Manich P., Hribovšek K., dr. Kukovič A., dr. Mlakar Iv., Heber Fr., Satter A., dr. Pajek J., Meško Al., Venedig V., Neimenovan (po gosp. župniku v Zdolah), P. Rešek H., Flek J., Jeraj J., Matek M., Bohinc J., Gmajner K., Dupelnik Gr., Klančnik J., Hribernik J., Voh J., Fišer Ant. ml., Hraštelj Fr., dr. Muršec J., Jurčič J., Caf J., Gaberc Mart., Zdolšek Fr., Žičkar Jož., Šlander Ant., Haubenreich Al., Fišer Ant. st., Sinko J., Kozinc J., Dekorti J., Sovič J., Canjkar J., Kos Al., Krušič

Jak., Šijanec Al., Majcen Ferd., Vraz Ant., Zupančič Jak., Sorglechner Jož., Krener Iv., Erjavec P., Hudovernik L., Mikuž K., Črnko M., Globočnik Fr., Zdolšek Andr., Janežič Fr., Pignar Fr., Lajh K., Schmid J., Ribar Ant., Brelih Fr., Par Val., Dovnik Fr., Čížek J., Ferk Fr., Jeretin Tom., Stoklas Mat., Ripšl K., Kunej Jan., Tombah J., Vizovišek Fl., Fröhlich Ant., Jaric K., Dečko Al., Vraz Jan., Spende Jan., Hajšek Ant., Juri Ben., Pihler Sim., Košar Jak., Petan Fr., Altman Jož., Bezenšek J., Skuhala Pet., Jazbec Ant., Mraz Tom., Gajšek K., Repič A., Rom Ign., Mikuš Fr., Vošnjak L., Kralj Jož., Zmazek Fr., Schwarz Fr., Šuta R., Kačičnik G., Vrečko Mat., Meško Jak., P. Prus St.

3. Notranja podoba.

Ako je slednji začetek težak, velja to tam tem bolj, kjer se mora ledina orati. To delo opravlja dosedaj Cecilijansko društvo.

Naj goji ljudsko petje v slovenskem in nemškem jeziku, zato je nakupilo potrebnih pesmaric: 100 Hosanna, ki stanejo s knjigo za orgle 64 gld., 80 Cecilija, trdovezane 63 gld., treba je bilo pripraviti raznega orodja, knjig in muzikalij za pevsko šolo.

Posrečilo se je društvu, pri c. kr. deželnem šolskem svetu dovoljenje dobiti za lastno pevsko šolo. Šola se je otvorila 11. maja ter sredi julija zopet sklenila. V teh malih dneh ni mogoče bilo pevcev izgojiti, pač pa se je toliko doseglo, da se je polje spoznalo.

Dečki so šolo radi obiskovali, ter upamo z njimi kaj dobrega doseči; Bog le daj spretnih učiteljev! Pa ta šola podučuje v nemškem jeziku; ustanoviti pevsko šolo s slovenskim jezikom še dozdej ni bilo mogoče. Društvo pa je razpisalo 4 daril po 30 gld. za tiste organiste, ki poučujejo po cerkveni pesmarici „Cecilija“. Le obžalovati se mora, da društvena blagajnica ni mogla vsem 15 gospodom, ki so se z dobrimi spričevali oglasili, darila priznati.

Tudi pismeno je došlo nekoliko vprašanj, kojim se je po najboljši vesti ustreglo. To je bilo direktno delo društveno.

Pri tej priložnosti si štejemo v dolžnost tudi to objaviti, kar se je indirektno po društvu storilo.

Na prvem mestu stoji tu razprava o cerkvenem petju, ki se je uradno od prevzv. kn. šk. ordinarijata objavila v sklepnem zapisniku pastirskih konferenc za l. 1887. Tam ste izlasti dve naročili imenitni za društvo: rabiti cerkveni pesmarici Cecilija in Hosanna; in pa pri petih opraviilih odpevati v koralnih respensorijih.

To dvojno cerkveno naročilo dejansko izpeljati, bo ena prvih dolžnosti Cecilij. društva.

Na drugem mestu zamoremo naznaniti, da prodira Cecilij. ideje v razne Mariborske šolske zavode: na gimnaziji in učiteljišči poskušajo pevati Cecilij. skladbe v umetni obliki: pri šolskih sestrah in mestnih šolah ljudsko petje po Ceciliji in Hosanni. Da se v duhovščini že nekaj let goji cerkveno petje v vseh oblikah le v Cecilij. duhu, to je že obče znano.

Za vse te prikazni bodimo Bogu hvaležni ter delajmo naprej!

4. Kaj namerava društvo za prihodnje leto?

- a) Pevska šola se bode skušala stalno urediti v dveh oddelkih, za priprosto ljudsko petje in pa za umetne skladbe.
- b) Društvena knjižnica bi se rada pomnožila z najbolj potrebnimi teoretičnimi knjigami za privatne študije; muzikalije se bodo kupovale po potrebi v mnogih iztisih.
- c) Razpisali bi radi nekaj štipendij za domače organiste in za učence ljubljanske orglarske šole.
- d) Priredili bi radi radi kurz za organiste že letos jeseni, kakor je ta stvar omenjena bila pri lanskih konferencah.

Ta vzpored izvršiti zamore društvo le zedinjenimi močmi. Zatoraj se prav uljudno častiti udje prosijo, naj svojo letnino odrajtajo; prosijo se zlasti preč. gg. duhovniki, naj društvene namene z besedo in dejanjem podpirajo.

Dr. Kukovič.

D o p i s i.

Iz Maribora. (Dalje.) b) Pevci so po Taljanskem vedno le možki, nikdar ženske. Obblečeni so po duhovsko, imajo talar, roket in biret; dečki v scuoli Greg. nosijo črn talar in rumen cingulum, roketa pri njih nisem videl. Pevski zbori niso ravno veliki, pač pa močni; en kvartet doni, kakor celi zbor. V Loreti so peli le 4, v Animi navadno 12, pri sv. Petru sem jih kakih 20 razločil, v Lateranu, mislim 6. Ker je bilo pri sv. Petru poslušalcev na tisoč, nisem mogel blizu pevcev priti, da bi bil bolj na tanko opazoval. Celo gotovo pa je, da pojejo možki sopran in alt. V Loreti ga sem natanko gledal in poslušal, kako je pel alt solo. Kdor bi ne vedel, da pojejo možki, bi naravnost trdil, da so ženski glasovi. Petje je kot umetnost sicer izvrstno, zlasti pri sv. Petru; pa meni se je gabilo do ženskih glasov v možki obleki. Kaka škoda, da ne pojejo dečki!

c) Petje je pri njih, kakor pri nas različno, tū dobro, tam slabo; pa v obče boljše, kakor pri nas. Nekaj je Lah rojen pevec, nekaj razumi liturgični jezik; obojega pri nas manjka. V posameznem: koral je tam v večji časti nego pri nas. Responzorije sem slišal vedno le v enoglasnem koralu brez orgel; bolj znane pesni n. pr. litanije, Pange lingua poje vsakdo po cerkvi koralno s pevci. Ker ima slednja cerkev svoj kapitel, so tudi brevir v prav močnem zboru recitali ali peli. Pojejo prav naglo, po rimskih starejših izdajah, menim, po Medicejski. Pustetovo izdajo sem našel le pri scuoli Gregoriani. Meni ni ugajalo to, da so strašno kričali; v Florenciji sem v stolnici in pri servitih poslušal vespere, pri katerih so se naravnost vsi drli, orgle so sicer *ff* bobnele, pa vendar je moral še violon pomagati. To je bil tak šunder in direndeja, da smo vsi trije romarji iz obeh cerkev zbežali. V Rimu so pri sv. Petru brevir peli, prilično kakor pri nas; bilo je kakih 70 kanonikov in benificijatov in kakih 30 pevcev. Ker že imajo svojo tradicijo v koralnem izgovarjanju, je stvar tako pravilno in mirno šla, kakor voda v šumečem potoku.

Po vsem svetu slovi „miserere“ pri sv. Petru zadnje tri dni velikega tedna. Kedaj da so matutinum začeli, ne vem; pa ob 6. zvečer so bili pri „benedictus“ in potem so pričeli „miserere“. Ljudstva je bilo na tisoče navzočega. Peli so v falso bordoni, eno vrsto recitando kanoniki, drugo vrsto polyfonino pevci. Moji tovariši iz Solnograda in iz Avstrije, ki so takim skladbam že vajeni, so djali, — — da so kaj boljšega pričakovali, da njihovi domači pevci pravilneje pojejo. „Benedictus“ je še pri njih obveljal, „miserere“ so pa kar naravnost kot teatralno lepoticje obsodili. Jaz sem molčal, pa občudoval, kako mojstersko so polyfonine figure izraževali. Pobožnosti ni bilo nikjer pri poslušalcih, ampak le radovednost; pevcev nisem mogel videti. Ljudskega petja, kakor pri nas, nisem slišal nikjer.

d) Omeniti moram iz hvaležnosti sculo Gregoriano; ona goji cerkveno petje le po liturgičnih pravilih. Slišal sem jo 4 krat pri sv. meši in enkrat pri matutini. Ko bi teh pevcev ne bil gledal in opazoval tudi zunaj cerkve — stanoval sem namreč z onimi ravno nad njimi — bi sam ne bil verjel, da toliko zamorejo. Naštevam sem le po 12 dečkov, kojih pa samo 8 poje: 4 se še le pripravljajo; možkih sem videl le 4. Sicer se mi je pa tudi reklo, da šteje šola pri najbolj ugodnih razmerah komaj 20 pevcev. In ta borna peščica 10—12 glasov je celo zadostovala za precej veliko cerkev v Animi. Tu sem občudoval njihovega učitelja; ta učitelj pa je bolehati in na pol gluhi duhovnik iz Švice dr. Müller. Skoraj ironija! Peli so deloma koral, deloma polyfonino; vedno strogo po rubrikah, da niso ne ene besedice izpustili. Opravilo velikonočne nedelje je trajalo 62 minut; (gloria 4 minute, credo 6 minut). Tu sem prvo krat opazoval, kako se izpolnuje beseda liturgično petje! celebrant se je vedno ravnal po petju, je čakal, ali se naklonil, ali odkril, kakor je ravno petje prišlo. Zagotavljalo se mi je, da je brez ugovora ta šola prvi pevski zbor v Rimu in ecclesiasticis. Pristopil sem takoj društvu kot ud, ki izdržuje ta pevski zavod. Pa ta zavod je jedini v Rimu, ter še stoji na prav slabih nogah; podpore mu je želeti.

(Dalje prih.)

Brdo pri Lukovici. Sporočila iz drugih krajev so me napotila, da tudi jaz od naše strani priobčim kaj o stanju cerkvenega petja. V prvi vrsti omenim našega č. g. župnika, ki se živo zanima za lepo ubrano cerkveno petje ne le z besedo, ampak tudi v djanju, ker pevskega koru preskrbuje potrebnih muzikalij: poleg tega podpira pekinje s precej lepim plačilom in posebno skrbi, da se vzdržuje na pevališču oni lepi red, kakoršen se spodobi svetemu kraju. Dalje naj navedem latinske maše, ki je prepevamo: Missa in hon. s. Caecilie, zložil A. Foerster, M. Salve Regina zložil G. E. Stehle, IV. latinska maša zložil J. Pembaur, Kind-Jesu-Messe zložil Schweitzer, Missa brevis zložil Fr. Schöpf in Hladnikovo zloženo v čast presv. Trojici.

Za Tantum ergo nam služijo skladbe P. Ang. Hiibar-ja, A. Foerster-ja in Klot. Kainerstoffer-jeve; raznih skladateljev so graduale, offertorium in communio. (Mari communio ne požete koralno? — Drugi communio — skladatelji nam niso znani. Vr.)

Naj še omenim, da se slovesne maše pri nas vseskozi latinsko pojó. Za slovensko petje nam služi večinoma Cecilija; a rabimo tudi A. Foerster-ja, P. H. Sattner-ja in drugih skladateljev skladbe.

Pevski zbor šteje 7 grl: 2 soprane, 2 alta, 1 tenor in 1 bas. Vsi se radi petja udeležujejo, k čemur tudi lepa gmotna podpora pomore. Dne 29. aprila imeli smo veliko slovesno cerkveno opravilo na čast sv. Peregrinu; in morem reči, da se je petje prav dobro obneslo, tako da ni samo faranom, ampak tudi prišlim iz tujih krajev jako dopadlo. Bila je slovesnost v resnici Bogu v čast in vernim v dušno korist.

J. G.

V Škrbini dne 20. maja 1888. l. — Sl. uredništvo! Gospoda brata Zupana sta nam postavila v Škrbini nove orgle, dovršen, izvrsten instrument po najnovejšem sistemu. Da ljudstvo o stvari bolje zazna, da bo vedelo v potrebi, kam se obrniti, in da se vsega priporočevanja vredna firma naših narodnih orglarjev Zupanov bolje spozna in priporoči, v sporazumljenji z gosp. ocenjevalcem prav uljudno prosim, blagovolite ponatisniti oceno novih orgel iz „Slov. Nár.“ št. 112. kot dopis iz Rihemberga. — V upanji, da sl. uredništvo v prosepah narodnega napredka moje uljudne prošnje ne odbije, bilježim vsim štovanjem udani

Luznik, učitelj.

(Dostavek vredništva.) Hvala Vam na Vaši „dopisnici,“ vendar želje v njej izrečene ne moremo izpolniti že zaradi tega ne, ker z navedenim*) listom ne razpolagamo. Polg

*) Ko je bil današnji list „C. Gl.-a“ že v tiskarno oddan, prinesel je „Slovenec“ dne 29. maja enak (ako ne isti) dopis kakor „Sl. Nár.“ iz Rihemberga o novih orglah v Škrbini. Dasi imamo zdaj „Slovenec“ dopis na razpolago, vendar ga ne ponatisnemo: zavoljo pomanjkanja dragega nam prostora in iz zgoraj navedenega vzroka. Kdor bere naš list, bere večidel tudi „Slovenec,“ ali še kak tretji ali četrti slovenski list, kjer utegne isto najti.

Vr.

tega pa še odkritosrčno povemo, da nas ni volja in našemu listu nikakor ni namen à tout prix reklamo delati. Dela gg. Zupanov so itak dovolj znana in kakor smo čuli, se konkurence ne bojita: divje konkurence pa med domačimi mojstri podpirati ne moremo niti je podpirali ne bomo. Dobra roba se sama hvali, naj jo izdela Peter ali Pavel.

Razne reči.

— Preč. g. Adolf Harmel, dosedanji župnik v Šebreljah imenovan je dekanom v Komnu, kamor ga bode gotovo tudi spremila njegova izgledna skrb za pravo cerkveno petje. Bog ga živi in podpiraj v njegovem novem vinogradu!

— Dne 10. maja je v Gradcu umrl stolni orglavec g. Ludovik Karol Seydler, skladatelj znane pesmi „Hoch vom Dachstein“ v 78. letu njegove starosti. Bil je jako dober orglavec, — a hud nasprotnik Witt-ov.

— V Varšavi odprla se je začetkom meseca marcija t. l. glasbena razstava pod pokroviteljstvom grofov Platerja in Krasinskega. Prav imenitna je, kajti obsega mnogo neznanih stvari z glasbenega polja od 14. do 19. stoletja. Sicer je ta razstava zgolj narodno-poljska, vendar zanima vsacega zgodovinarja glasbe, ker iz nje razvidi, koliko da so polski kralji, polsko plemstvo, duhovenstvo in vse ljudstvo sploh ondi delali in storili za razvitek glasbe, posvetne in cerkvene.

— Slavnega benediktinca in koralista, o. Ambrozija Kienle, krasna knjiga „Choralschule“ prišla je tudi v francoskem jeziku na svitlo.

— Za vso trevirsko škofijo, kjer so doslej imeli svoj lastni direktorij in brevir in lastne koralne knjige še iz daljnih časov, zaukazano je po škofijskem pismu z dne 1. jan. t. l., da se imajo za sv. mašo in oficij v prihodnje rabiti edino le od sv. prestola potrjene rimske knjige. S tem ukazom vvedla se je edinost v službi božji in v koralnem petju; morda bi tudi drugod ne škodovalo.

— Za mladega virtuosa na glasoviru, Jos. Hofmana, nabrali so bogati Američanje 100.000 tolarjev, da mu zagotové popolno izoliko v glasbi.

— V Petrogradu bil je nedavno velikansk koncert, pri katerem je na 24 glasovirih sviralo 48 žensk.

— „Kako se popačite liturgija in cerkv. glasba“? — Na to vprašanje odgovarja nek pisatelj v alžaski „Ceciliji“ z naslednjim izgledom: „Lansko leto bil sem nekam povabljen, da bi bil o priliki cerkvenega žeganja slovesno sv. mašo služil. Ko sem zapel „Gloria“, odgovarjale so mi dalje časa edine orgle z vsemi spremeni. Med tem so si pevci pljuča za najmočnejši „forte“ napihnil, potem pa je šlo „allegro“ in „fortissimo“: Gloria in excelsis Deo, gloria, gloria, gloria, in excelsis Deo. Laudamus te, benedicimus te. Gloria in excelsis Deo; gratias agimus tibi. Cum sancto Spiritu . . . Amen. Deo gloria. — Vprašam potem častitljivega, dosluženega župnika, kojemu je zgodovina cerkv. glasbe zadnjih 50 let v istem kraji vseskozi znana: „Kako ste pač prišli do takega petja? Ali se orglavcem in pevcem v pevskih šolah o cerkv. določbah nič ne pové? — „Ah, kaj še mislite? Vsaki dela, kakor se njemu dozdeva, da je prav! In kaj še le med velikim tednom!“ — Ako te pokličejo na deželo, da o gotovih praznikih pomagaš, in vprašaš cerkovnika po tej ali drugi reči, boš vedno slišal: „Naš g. župnik delajo — tako pa tako!“ — Res „tako pa tako“ nastanejo abusus intolerabiles, kakor S. R. C. take „stare navade“ po pravici imenuje.

Oglasnik.

Štiri Marijine pesmi za možki zbor (št. 4. za mešani zbor z orglami) postavil Ivan Pogačnik, op. 2. Cena pri Blazniku natisnjeni partituri je 40 kr. Namenjene so te pesmice šmarncam in so tudi v prostem, lahkem stilu zložene; najlepša, prav lepa je št. 2. V št. 3. naj poje tenor v 15. taktu kot tretjo noto „h“, da ne nastopi zadržek v naslednjem taktu brez priprava. G. Pogačnik ne išče efektov — a piše gladko ter zлага, kar v srcu čuti; zato bodo tudi pevci peli te pesmi z veseljem in ljudstvo je bode rado poslušalo. — Zato je radi priporočamo.

Pridana je listu 6. števil. priloga.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjazda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.